

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2006/07:39

Stenografiska
uppteckningar
2006/07:39

Fredagen den 20 juli

1 § Allmänna frågor och yttre förbindelser

Kabinettssekreterare Frank Belfrage

Statssekreterare Håkan Jonsson

Återrapport från ministerrådsmöte den 17–19 juni 2007

Information och samråd inför ministerrådsmöte den 23 och 24 juli 2007

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi säger välkomna till kabinettssekreterare Frank Belfrage och statssekreterare Håkan Jonsson med respektive medarbetare! Vi brukar göra så att medarbetarna presenterar sig med namn och titel när de tar till orda och så noteras allihop som närvarande.

Jag fick en fråga av en journalist tidigare i dag om varför vi var här. Hon trodde att det var något spännande öppet möte. Nej, sade jag. Det är bara att vi är så många nu för tiden. Det är trevligt. Välkommen hit.

Då går vi till punkt 1 på föredragningslistan, Allmänna frågor och yttre förbindelser. Först har vi en återrapport från rådsrådet den 17–19 juni. Återrapporten är utsänd skriftligt, men jag vill naturligtvis gärna ge både kabinettssekreteraren och statssekreteraren möjlighet att kommentera.

Anf. 2 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Fru ordförande! Jag ska säga några ord i anslutning till den rapport som fru ordförande nämnde, bland annat något om vad som diskuterades under utrikesministrarnas arbetslunch.

I huvudsak var det Mellanöstern och Libyen. Diskussionen kom nästan uteslutande att ägnas åt händelseutvecklingen på de palestinska områdena. Den höge representanten Solana framhöll betydelsen av såväl ekonomiskt som politiskt stöd för president Abbas. Vidare framhöll han betydelsen av humanitärt bistånd till Gaza. Från svensk sida gjorde utrikesministern ett kraftfullt inlägg om betydelsen av stöd till president Abbas och fick stöd från flertalet medlemsstater.

Medlemsstaterna var eniga om att försöka förmå Israel att överföra de blockerade medlen samt förbättra rörlighet och tillträde. På den första punkten har saker och ting börjat röra på sig, och jag ska återkomma till det.

I anslutning till lunchen ägde ett möte med Israels utrikesminister Livni rum, och från svensk sida underströks det omedelbara behovet av

israeliska åtgärder i den mycket sköra och labila situation som råder. Livni menade att det nu borde vara möjligt för Israel att lösgöra de innehållna tull- och momsintäkterna, vilket också har börjat ske.

Kommissionären Ferrero-Waldner redogjorde kort för situationen med de fängslade bulgariska sjuksköterskorna samt den palestinske läkaren i Libyen.

Jag vill också ta tillfället i akt att säga något om diskussionen vid utrikesministrarnas middag i samband med Europeiska rådet. Frågor som berördes var Kosovo, ESDP, Mellanöstern samt Tchad. Diskussionen kom dock nästan uteslutande att ägnas åt Kosovo och utgjorde en fortsättning på den diskussion som utrikesministrarna hade den 18 juni. Betydande oro uttrycktes kring den fortsatta hanteringen av Kosovofrågan i ljuset av resolutionsförhandlingarna i New York. Från svensk sida menade vi att det krävs en lösning som är seriöst förhandlad och inom FN:s ram. Vi efterlyste också en mer kreativ diplomati.

Jag fattar mig kort, eftersom jag kommer att kunna återkomma till samtliga frågor under de övriga redogörelserna.

Anf. 3 Statssekreterare HÅKAN JONSSON:

God morgon fru ordförande och nämndens ledamöter! Jag skulle bara vilja lägga till att det på den allmänna delen av agendan vid förra Gaerchrådet fanns tre saker man ägnade sig åt. Ni har fått väldigt god kännedom om alla tre eftersom de sedan kom att flyta in i toppmöteslutelserna.

Det handlade om den middag på söndagen där utrikesministrarna och Europaministrarna diskuterade fördraget och mandatet för fördraget. Man hade en diskussion om slutsatserna, där man ju faktiskt nådde enighet redan på Gaercmötet om resten av slutsatserna, och det handlade om den övergripande strategi för migration som sedan kom att stadfästas.

Anf. 4 ORDFÖRANDEN:

Finns det några frågor med anledning av detta? Precis som kabinettsekreteraren sade kommer vi att återkomma till bland annat Mellanöstern om en liten stund.

Kan vi med det tacka för informationen och lägga rapporten till handlingarna? Svaret är ja.

Då går vi över till information och samråd inför rådsmötet den 23 och 24 juli. I den nya blå agendan står under allmänna frågor godkännande av A-punktslistan. Som jag sade tidigare tar vi den först i stället för sist av hänsyn till diverse berörda tjänstemän, sommartid med mera.

På A-punktslistan behandlas också det regeringsbeslut avseende Kosovo som vi i går hade skriftligt samråd om. Finns det några frågor om detta eller om A-punkterna? Om inte konstaterar jag att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt vad gäller dessa punkter.

När det gäller punkten Resolutioner, yttranden och beslut antagna av Europaparlamentet brukar vi inte göra mer än att tacka för informationen.

Så har vi punkt 4, Föredragning av den fjärde sammanhållningsrapporten. Där har vi däremot utsänt underlag i kanslikommentarer med mera. Jag lämnar ordet till statssekreterare Jonsson.

Fru ordförande! Enligt fördraget ska kommissionen vart tredje år lämna en sådan här rapport. Detta är fjärde gången det sker, och denna rapport är ungefär 20 sidor lång med en ganska stor mängd bilagor.

Rapporten innehåller en analys av den ekonomiska och sociala utvecklingen i EU men inga konkreta förslag. I och med att det inte finns några skarpa förslag förväntas inte mer än en ganska övergripande diskussion på allmänna rådet.

Man konstaterar i rapporten att det har skett en utjämning i levnadsnivåer inom unionen men att stora skillnader och problem kvarstår. Man nämner också en del nya utmaningar att hantera, till exempel globaliseringen, klimatfrågan, ökade energipriser, demografiska obalanser och sociala spänningar.

I slutet av september kommer ett särskilt sammanhållningsforum att hållas med 800 representanter från EU:s olika hörn. Det är representanter från både nationell, regional och lokal nivå.

Rapporten ställer ett antal frågor, och den framtida inriktningen av sammanhållningspolitiken som föreslås av kommissionen kanske kan diskuteras vid nämnda forum. Det gäller till exempel hur man ställer sig till de nya utmaningar som nyss nämndes och hur sammanhållningspolitiken kan utvecklas. Det är ett tiotal frågor sammanlagt.

Det är klart att globaliseringen, klimatfrågan, ökade energipriser, demografiska obalanser och sådant är viktiga frågor, men efter att vi har tittat på det här preliminärt i Regeringskansliet ställer vi oss frågan om det verkligen är så självklart att en sak måste kunna lösas genom sammanhållningspolitiken bara för att den är viktig. På måndagens rådsmöte kommer vi kanske i så fall att väcka frågan om exakt hur kopplingen ser ut och hur analysen har skett, varför detta behöver hänga ihop och om det är önskvärt, lämpligt eller effektivt att hantera dessa utmaningar inom sammanhållningspolitikens ram.

Vi tycker kanske också att man i större utsträckning borde ha använt de faktiskt existerande efterhandsutvärderingarna av sammanhållningspolitikens effektivitet snarare än prognoser för framtiden.

Rapporten kommer att utgöra viktig input i diskussionen om sammanhållningspolitikens framtida inriktning inom ramen för den budgetöversyn som ska komma. Där väntar vi på ett *key issues paper* från kommissionen som ett första steg. För att översynen ska bli så öppen och bred som möjligt anser vi att listan med frågor i rapporten om sammanhållningspolitiken med fördel kunde kompletteras med ännu mer principiella frågeställningar där inga tabun ska finnas, utan alla frågor ska vara öppna. Diskussionen ska baseras på europeiskt mervärde, proportionalitet och sund ekonomisk förvaltning.

Anf. 6 KARL SIGFRID (m):

Ordförande! Tack för redogörelsen. Jag tycker att man ska komma ihåg att utgångspunkten här är att vi egentligen inte vill att det ska finnas någon sammanhållningspolitik av det här slaget, och om det nu är så att den ändå finns bör det för vår del innebära att vi vill att den ska minska i omfattning så mycket som möjligt. I de fall man ändå betalar ut sådant här stöd bör det i första hand inriktas på de regioner som ligger väsentligt under genomsnittet. Det gör det inte i dag.

Jag tycker också självklart att man ska komma ihåg att det inte gäller ett skarpt beslut nu utan en preliminär diskussion. Men jag vill ändå göra medskicket att regionalpolitiken är någonting som i första hand ska ligga på nationell nivå och inte på EU-nivå.

Anf. 7 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Jag har en fråga som både gäller framtiden och som har med rapporten att göra.

Finns det med något i rapporten om kvinnors möjligheter på arbetsmarknaden i det som handlar om den sociala utvecklingen och det regionala perspektivet? Kommer man från svensk sida utifrån dessa frågeställningar att lyfta fram kvinnors möjligheter och rätt till arbete i diskussionen?

Anf. 8 Statssekreterare HÅKAN JONSSON (s):

När det gäller frågan från Karl Sigfrid tror jag att frasen "europeiskt mervärde" som jag hade med i min presentation lite grann svarar på frågan. När vi säger att vi ska ha en utgångspunkt i europeiskt mervärde är det ett slags subsidiaritetstänk även för sammanhållningspolitiken. Det ger vid handen att vi på europeisk nivå i första hand ska fokusera på sådant som *inte* bättre görs hemma via den egna huvudstaden. Det finns alltså ett sådant tänk bakom när vi analyserar detta.

Du säger att "vi" inte tycker om den här politiken. Man kan tala om "vi" regeringen, "vi" riksdagen, "vi" Sverige, men när det gäller "vi" Europa är det ett faktum att denna politik finns, och nu gäller det att inom ramen för den här diskussionen och den kommande budgetöversynen göra den så bra som möjligt. Då tror jag att vi från svensk sida och alla goda krafter drar ungefär åt samma håll.

När det gäller genderfrågan från Carina Adolfsson Elgestam finns det en punkt i rapporten som handlar om *social cohesion* inom ramen för det jag talade om förut – social utslagning och liknande. Man tittar på inkomstskillnader, och man ser att risken för utanförskap är högre för kvinnor, unga, de äldre och naturligtvis även för de arbetslösa. Det finns alltså lite av sådant tänk med, men jag tror säkert att man kan göra det du antyder och titta på om det finns tillräckligt med genderaspekter i detta.

Sedan får vi förstås underkasta även ett sådant tänk den analys jag talade om från början. Även om en fråga är viktig är det inte alltid säkert att man löser den genom sammanhållningspolitiken.

Anf. 9 MAX ANDERSSON (mp):

Jag skummade rapporten som vi fick via Internet nu i morse, och jag tyckte att det som stod om klimatpolitiken hade ett väldigt defensivt perspektiv. Man måste anpassa sig till att möta hotet, vad nu det kan innebära, och det talas om vilka förändringar som behöver göras med tanke på klimatförändringarna.

Det kanske står någonstans – jag har inte hunnit titta närmare – men när det gäller klimatpolitiken och sammanhållningspolitiken vill jag lyfta fram det faktum att det kanske inte är så smart att lägga EU-medel på att bygga väldigt mycket motorvägar som leder till mer bilism och mer utsläpp och därmed mer klimatförändring. Jag vill gärna lyfta fram den aspekten.

Sedan förstod jag inte riktigt svaret från statssekreteraren angående frågan om regionalpolitiken. Jag tyckte att det var lite otydligt. Jag har hört ett rykte om att regeringen funderar på att ändra Sveriges linje vad gäller regionalpolitiken. I stället för att tycka som tidigare – att det är fel att EU lägger en massa regionalpengar på att stötta rika länder – ska vi gå med på att det är OK att göra det man gör i dag, det vill säga lägga EU-pengar på att stötta delar av och regioner i rika länder.

Jag undrar om ryktet stämmer. Funderar regeringen på att byta linje så att EU enligt Sveriges regerings mening ska lägga pengar på regionalpolitik i rika länder, eller är det något som länderna ska sköta själva?

Anf. 10 ORDFÖRANDEN:

Jag vill innan jag lämnar ordet till statssekreteraren angående rapporten säga att det fanns en länk till den i kanslikommentarerna. Nämndens ledamöter har alltså kunnat få tag i den, om det skulle vara någon tveksamhet på den punkten.

Anf. 11 Statssekreterare HÅKAN JONSSON:

Fru ordförande! Det var två frågor från Max Andersson. Den första handlade om klimatpolitiken, att det blir defensivt. Men ska man se på klimatpolitiken som helhet måste man förstås väga in både hur man gör med infrastrukturpolitiken, till exempel om det är lämpligt att bygga motorvägar och hur vi ska styra vår transportpolitik, och sammanhållningspolitiken.

Jag är inte övertygad om att sammanhållningspolitiken som sådan blir jätte viktig för klimatfrågorna. Jag tror att en så pass viktig fråga som växthuseffekten, vilken vi nu dessutom sedan Europeiska rådet i mars har väldigt tydliga mål för att hantera på europeisk nivå fram till 2020, naturligtvis på något sätt kommer att stå över frågor av typen huruvida man i en rapport om sammanhållningspolitiken ska fokusera på motorvägar eller på annat. Vi kan säga så här: Om vi i den här rapporten och inom ramen för diskussionen nu på måndag och på nämnda sammanhållningsforum senare i höst tittar på vad som är effektivitet i regionalpolitik, kan man naturligtvis sedan i andra sammanhang ta storpolitiska beslut som handlar om europeiska transportsystem och om hur man hanterar växthuseffekten. Det tror jag att man kommer att göra.

Om det känns defensivt inom ramen för den här rapporten tror jag det just beror på att det egentligen inte är med sammanhållningspolitiken man löser klimatproblemen i första hand.

När det gäller den andra frågan sade jag just att vi med frasen ”europeiskt mervärde” som utgångspunkt tittar på effektiviteten i olika hanteringssätt, nu när vi börjar närma oss tidpunkten för budgetöversynen. I dag finns båda de typer av regionalstöd som du nämnde. Det finns regionalstöd som går till de absolut fattigaste länderna som ligger under EU:s genomsnitt som land. Det finns också regionalstöd som fungerar inom länder med regionala obalanser.

Jag tror inte att någon här i rummet föreställer sig att man ska sluta tänka på strategiska utvecklingsmöjligheter för våra regioner. Exakt vilka slutsatser det innebär i form av pengar och i form av tänk vet vi ännu inte. Det är en stor kaka som blir en fråga för budgetöversynen i höst.

Jag hoppas att Max Andersson är nöjd med det svaret.

Anf. 12 MAX ANDERSSON (mp):

Det låter som om regeringen inte är lika klar och tydlig kring vad vi vill med frågan som Sveriges riksdag var för tre år sedan när frågan behandlades. Håller regeringen på att fundera på vad vi tycker? Vill man eventuellt göra en ändring?

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Jag vill påminna båda herrarna om att detta gäller föredragningen av den fjärde sammanhållningsrapporten från rådet och inget annat. Budgetöversyn med mera kommer vi säkert att återkomma till i höst.

Anf. 14 Statssekreterare HÅKAN JONSSON:

Jag är naturligtvis i fru ordförandes och nämndens händer när det gäller hur lång diskussionen ska bli om den aspekten på sammanhållningspolitiken.

Mitt svar på den sista frågan är: När riksdagen antog uttalandet för tre år sedan handlade det om det skarpa läge som då gällde med förhandlingar om den sjuåriga budget som nu råder. Nu har vi ett *key issues paper* på gång från kommissionen. Vi vet inte vad som kommer att stå i detta. Det kommer att antas om tre fyra veckor på kollegiet.

Jag kan alltså inte i kristallkulan veta vilka förslag kommissionen kommer att lyfta fram när det gäller den punkt vi är inne på nu. Jag kan bara konstatera att vad vi framför allt funderar över är hur man strategiskt ser till – med kloka åtgärder snarare än med pengar – att våra regioner mår bra. Det gäller även inom typiskt sett rikare länder. Men fokus i regionalpolitiken, och det tror jag att alla är överens om, ska naturligtvis ligga på de absolut fattigaste länderna.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Jag tror att diskussionen är avslutad för i dag när det gäller just den här punkten.

Eftersom det ändå har sagts politiska saker föreslår jag att vi använder beslutssammanfattning 3. Detta är varken ståndpunkt eller förhandlingar men har visst politiskt innehåll.

Jag sammanfattar därför att jag finner att det finns majoritet för att fortsätta arbetet med den inriktning som regeringen här har redovisat. Kan vi göra så? Svaret är ja.

Då är vi klara med punkt 4 och kommer som sagt till marginalen till rådsmötet. Statssekreteraren vet säkert att vi i nämnden kort innan kabinets- och statssekreterarna kom in diskuterade det faktum att detta inte är någon beslutspunkt. Jag antar att statssekreteraren och kanske någon mer ändå vill säga något om regeringskonferensen.

Nämnden har innan ni kom in i salen tagit upp vilka papper som finns samt riksdagens kommande behandling såvitt vi känner till den. Det har alltså varit uppe på bordet.

Anf. 16 Statssekreterare HÅKAN JONSSON:

Fru ordförande! Efter den uppgörelse i Europeiska rådet som skedde i juni, där både flera regeringsledamöter och stora delar av den här nämnden firade midsommar med att sitta i telefonkonferens, har fördragsfrå-

gan tagit de formella stegen framåt för att en regeringskonferens ska sammankallas.

Ordförandeskapet har kallat in en sådan formellt med ett brev, och det första mötet ska äga rum i anslutning till allmänna rådet den 23 juli. Vi räknar inte med någon närmare diskussion vid detta första tillfälle på ministernivå.

Det finns ett väldigt detaljerat mandat för denna regeringskonferens. Och vi räknar med att ett papper ska komma på bordet på måndag eller tisdag som helt enkelt omsätter detta mandat i konkret fördragstext. Efter mötet på måndag sker ett första möte i en arbetsgrupp på rättsligt teknisk nivå, kallar vi det, på tisdag den 24 juli.

Vid det första arbetsmötet kommer man inte att gå in i någon egentlig förhandling, utan detta möte syftar till att presentera arbetets uppläggning och ett slags detaljerad disposition för arbetet som ordförandeskapet har arbetat med.

Det kommer faktiskt också att ske en hel del arbete under augusti månad, vilket är ovanligt för Bryssel, för att man efter semesteruppehållet i mycket högt tempo ska föra denna fråga framåt. Målet är att stats- och regeringscheferna vid det informella mötet den 18–19 oktober ska kunna notera enighet om ett konsoliderat fördragsutkast. Därefter vidtar den sedvanliga juristlingvistgranskningen och översättning till alla språk, och sedan får man underteckna den senare och öppna för ratificering. Men så är tågordningen tänkt.

Såvitt jag vet har ni alla sett brevet från den portugisiska ordföranden som i åtta nio punkter beskriver hur man lägger upp arbetet. Jag hoppas att ni liksom vi på regeringssidan med viss tillfredsställelse har noterat att man säger att man ska bedriva det i full öppenhet och med alla handlingar tillgängliga på Internet.

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Jag vill framföra ett särskilt tack för det sista som mycket riktigt har kommit nämndens ledamöter till handa. Men jag vill gärna understryka att vi ser väldigt positivt på just det sista som sades om öppenheten.

Anf. 18 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Jag tänkte fråga lite grann om vad som händer framåt i tiden. Det finns många kockar i denna soppa, och EU-parlamentet har uttalat att man vill ha ytterligare en regeringskonferens, och jag vet inte om det handlar om deras makt. Jag undrar om regeringen på något sätt har förbättrat sig för att tycka någonting i denna fråga.

Anf. 19 Statssekreterare HÅKAN JONSSON:

Europaparlamentet brukar ofta ligga i framkant, som man själv definierar det, i konstitutionella termer och vilja ha mera genomgripande reformer. Det är inte första gången som Europaparlamentet i denna diskussion kräver mer av europeiska samlingsbeslut så att säga eller högre grad av integration på europeisk nivå. Vi har noterat detta, och det finns ingen sådan diskussion bland medlemsstaterna.

2006/07:39

20 juli

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen i denna fråga.

Därmed är vi klara med de allmänna frågorna, om inte statssekreteraren har någon övrig allmän fråga. Nej. A-punkterna har vi också tagit. Vi tackar statssekreterare Jonsson och de medarbetare från Statsrådsberedningen som inte behöver stanna när vi tar upp frågorna om yttre förbindelser. Vi önskar er en trevlig semester.

Då går vi in på yttre förbindelser, och de föredras av kabinetssekreterare Frank Belfrage.

Det har inte, som är vanligt under sessionstid, varit information i utrikesutskottet, utan frågorna kommer direkt hit. Men de flesta är bekanta för nämnden sedan tidigare. Och vi har också fått underlag om de flesta.

När det gäller punkt 2 om eventuella WTO-förhandlingar ska jag säga att vi hade frågan i nämnden senast den 15 juni. Vi har också en gång tidigare men även i detta utskick fått ett brev med en lägesrapport från handelsminister Tolgfors. Där refereras bland annat till ett eventuellt förslag från WTO, alltså jordbruks- och industriförhandlingsgruppernas ordförande, som kan ha kommit sedan sist. Och det blir en informell middag med handelsministrarna den 22 juli. Så det har kanske hänt lite nytt i sak.

Anf. 21 Kabinetssekreterare FRANK BELFRAGE:

Fru ordförande! Det är precis som du sade, nämligen att det har skett ett och annat sedan diskussionen ägde rum i nämnden senast. Till att börja med kan jag konstatera att den så kallade G 4-gruppen, det vill säga Brasilien, EU, Indien och USA, möttes den 19–23 juni på ministernivå i Potsdam. Det fanns inför det mötet tydliga signaler om att parterna närmar sig varandra, och man hoppades på någon form av genombrott. Dessvärre slutade G 4-mötet i besvikelse. Förhandlingarna avbröts redan den 21 juni efter att Brasilien och Indien lämnat mötet. För första gången sedan rundan inleddes var det inte jordbruket som var det största problemet utan i stället tullsänkningar på industrivaror. Brasilien och Indien kunde inte acceptera de krav på tullsänkningar som EU och USA ville se.

Vi får konstatera att G 4 nu har spelat ut sin roll, åtminstone för tillfället. Processen fortsätter i stället i Genève.

Precis som fru ordförande var inne på har ordförandena i förhandlingsgrupperna för jordbruk och industrivaror den 17 juli, alltså alldeles nyligen, presenterat nya utkast till förhandlingstexter som också har initierats av Lamy som är generaldirektör för WTO. Nu på söndag ska handelsministrarna vid en informell middag diskutera dessa papper, och handelsminister Tolgfors kommer att delta i den middagsdiskussionen.

Vid det formella ministermötet på måndag kommer man att summera diskussionen från handelsministermiddagen.

Det är inte helt klart i dagsläget hur processen kommer att se ut framöver. Men sannolikt kommer diskussionen att fortsätta i Genève i september och följas av någon typ av högnivåmöte i september–oktober, där man hoppas kunna få till stånd en överenskommelse.

Vårt intryck är att de texter som förhandlingsordförandena nu har presenterat i Genève hyggligt väl speglar positionerna bland WTO:s medlemmar och därmed utgör en bra bas för vidare förhandlingar. Det är

också kommissionens bedömning, och regeringen står därför tydligt bakom kommissionen.

Det multilaterala handelssystemet är en viktig prioritet för vår del, och det är viktigt att EU nu engagerar sig konstruktivt i processen i Genève så att vi kan få till stånd ett genombrott tidigt i höst. Vi menar därför att kommissionen måste visa nödvändig flexibilitet och bör ges utrymme att förhandla. Och för vår del är huvudsyftet vid både middagen och vid det formella Gaeremötet i höst att ge kommissionen stöd och förhandlingsutrymme.

De texter som har presenterats är en första skiss till en överenskomst. Den behandlar på industrivarusidan de intervaller som man kan tänka sig, och om förslaget skulle gå igenom skulle industritullarna för i-länderna befinna sig i intervallet 8–9 procent, medan man på u-landsidan skulle ha intervallet 19–23 procent.

Vad gäller jordbruket behandlas alla de tre pelarna, det vill säga internt stöd, marknadstillträde och exportstöd, och USA förväntas enligt detta förslag sänka sina övergripande interna stöd till någonstans mellan 16,4 miljarder dollar och 13 miljarder dollar. EU förväntas för sin del sänka sina jordbrukstullar med i genomsnitt 53–57 procent. Och i-ländernas exportstöd ska vara utfasade till 2013.

Ur svenskt perspektiv är det positivt att i-länderna nu tvingas göra reella åtaganden som kommer att ge u-länderna nytt marknadstillträde. Samtidigt kommer i-ländernas jordbruksstöd att reduceras avsevärt. Samtidigt är det viktigt att betona att EU i många avseenden har ett konkurrenskraftigt jordbruk med offensiva exportintressen som tjänar på nytt marknadstillträde.

För svensk del är det också viktigt att kunna gå vidare med några andra prioriterade frågor, inte minst att komma åt de icke tariffära handelshindren.

Men det ska betonas att detta är förslag. Sedan får vi se hur processen för dem vidare.

Jag ska avsluta med kommentaren, som kanske har framförts tidigare, att vi närmar oss slutet på processen i den bemärkelsen att möjligheternas fönster håller på att stängas. Och om parterna nu inte når någon form av genombrott blir det väldigt svårt för den amerikanska administrationen att begära en förlängning av presidentens bemyndigande i kongressen. Det är alltså läget inför diskussionen på söndag kväll och måndag förmiddag.

Anf. 22 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Jag beklagar att det blev som det blev, att det inte blev något genombrott. Vi får hoppas att fönstret eller dörren inte stängs under nästa vecka eftersom jag tror att vi alla är väl medvetna om hur viktigt detta är för alla länder, inklusive Sverige men också för utvecklingsländerna.

Jag ska göra en kort tillbakablick. Något som vi tycker kan vara intressant är att vi hela tiden har trott att det har varit USA som har varit det stora problemet. Sedan visar det sig att det i stället är industritullarna och Indien och Brasilien. Kan vi få lite information om deras resonemang när de faktiskt backade och ställde in det möte som skulle vara den 23 eller 25 juni? Kan vi få litet mer information om deras resonemang?

2006/07:39

20 juli

De måste ha haft någon specifik ståndpunkt när det gäller frågan om tullarna.

Anf. 23 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Mötet började, men när de olika förslagen fanns på bordet ansåg Brasilien och Indien att det var meningslöst att fortsätta eftersom de inte kunde acceptera buden. Därför avbröts mötet. Men jag ska be Daniel Blockert från UD:s internationella handelsenhet att mer i detalj kommentera den fråga som du ställde.

Anf. 24 Kanslirådet DANIEL BLOCKERT:

Fru ordförande! Detta är i själva verket en väldigt komplicerad och intressant fråga eftersom det rätt länge har funnits signaler från både Brasilien och Indien om att detta inte skulle vara ett så stort problem. Jag tror att en orsak till att det gick som det gick är att man måste komma ihåg att Brasilien och Indien i denna typ av diskussioner representerar inte bara sig själva utan ett stort antal andra u-länder som ingår i den så kallade G 20-gruppen, och där finns det länder som har betydligt större problem. Argentina är kanske det allra tydligaste exemplet på ett land som har stora problem med att gå med på att öppna sin industrisektor.

Man hamnar tyvärr oftast i en väldigt teknisk och besvärlig situation när man ska förklara detta. Vad Brasilien och Indien säger är nämligen att de vill att man ska göra liknande åtaganden när det gäller tullsänkningar på jordbruks- och industrivaror så att de är jämförbara. Det ska finnas något slags växelkurs däremellan. Om man då tittar på de tullsänkningar som är föreslagna på industrivaror ser det ut som om Indien och Brasilien och flera andra u-länder sänker sina industritullar med väldigt mycket, över 60 procent. Problemet är, och det är då som man kommer in på teknikaliteter, att man då får denna skillnad mellan bundna och tillämpade tullar. Ser man vilka tullar som dessa länder faktiskt använder sig av i dag är de mycket lägre. Det är då som problemen kommer. EU och USA säger att man vill att tullsänkningarna ska bita i tullarna på riktigt och inte bara ta bort en massa luft. Brasilien och Indien däremot använder gärna, i synnerhet i medierna, alla procent som man kan komma fram till och då får det att låta som om det är en väldigt dramatisk tullsänkning som man gör.

Sedan finns det i vissa länder, inte minst i Indien, en intern debatt som handlar om hur man ska hantera sin industrisektor. Man vill bygga upp en bilindustri och liknande. Då finns det de som menar att rätt väg att gå är att skydda den, och det är som bekant inte Sveriges linje.

Jag tror inte att denna fråga är oöverstiglig när det gäller bara denna del av industritullarna. Men det gäller att detta faller på plats med allt annat också. Och bara för att EU och USA var överens just vid detta möte betyder inte det att situationen i den amerikanska kongressen fortfarande inte är ett problem, tyvärr, utan det återstår att se hur den landar.

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför fortsatta förhandlingar i denna fråga. Då är det bara att hålla tummarna.

Punkt 3 handlar om Ukraina och det kommande toppmötet mellan EU och Ukraina. Inför det förra liknande samrådet med regeringen informerades nämnden i oktober 2006. Då blev det ingen diskussion i frågan. Underlag inför årets toppmöte är utsänt. Vill kabinetssekreteraren tillägga något?

2006/07:39

20 juli

Anf. 26 Kabinetssekreterare FRANK BELFRAGE:

Fru ordförande! Nej, detta blir en kort diskussionspunkt. Utrikesministrarna väntas göra en sista avstämning inför toppmötet mellan EU och Ukraina som enligt planerna hålls i Kiev den 14 september. Vård blir president Jusjtjenko, biträdd av utrikesminister Jatsjenuk. Från EU deltar ordförandeskapet, Solana, kommissionsordföranden Barroso och kommissionsledamoten Ferrero-Waldner.

De väntande punkterna på dagordningen är förhandlingar om ett nytt samarbetsavtal, det som kallas *enhanced agreement*, mellan Ukraina och EU. Det är alltså det som blir efterföljaren till det partnerskaps- och samarbetsavtal som nu gäller. I detta sammanhang kommer man att diskutera viseringsförenkling och förarbete inför Ukrainas WTO-medlemskap som är den viktiga punkt som utlöser möjligheterna för EU att öka frihandelsgraden med Ukraina som i sig också är ett viktigt moment i hela EU:s grannskapspolitik och därför en punkt som vi från svensk sida, från regeringens sida, tillmäter särskild betydelse.

Toppmötet genomförs ett par veckor före nyvalet som preliminärt ska hållas den 30 september. Valet är som vi alla vet en följd av den politiska turbulens som har rått i Ukraina sedan det förra parlamentsvalet i mars 2006 och som kulminerade nu i våras.

Från regeringens sida är vi naturligtvis angelägna om att valet genomförs på ett korrekt sätt, och vi ska naturligtvis noggrant följa utvecklingen. Från regeringens sida planerar vi att bidra till OSSE/Odihrs valobservationsmission med fyra valobservatörer under en längre period och med tio observatörer över själva valet.

Man har diskuterat frågan om denna tajmning, att ha ett toppmöte 14 dagar före valet. Och det är möjligt att det kommer att utnyttjas av partierna och parterna i Ukraina i ett valperspektiv. Men samtidigt är det också en god möjlighet för EU-sidan att peka på reformprocessen och att peka på riktningen och den EU-orientering som ändå ett antal av partierna i Ukraina och inte minst presidenten själv vill gå mot.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen i denna fråga.

Vi går vidare till punkt 4 om Sudan och Darfur. Den behandlades senast i nämnden i april, maj och juni, och det finns slutsatsförslag i den blå mappen. Vid tidigare behandlingar här i nämnden har det funnits majoritet för regeringens ståndpunkt.

Anf. 28 Kabinetssekreterare FRANK BELFRAGE:

Detta är alltså, precis som du var inne på, en diskussions- och beslutspunkt. Diskussionen förväntas fokusera på FN:s och AU:s medlingsarbete, alltså Jan Eliassons och Salim Salims arbete, det fortsatta stödet till AMIS, som är den afrikanska styrkan, FN:s och AU:s hybridstyrka, de humanitära frågorna samt, vilket kanske är ett nytt moment, ett franskt

förslag om att undersöka möjligheten att i humanitärt syfte genomföra en militär ESFP-insats för att öka säkerheten kring flyktinglägren och underlätta för den humanitära försörjningen av flyktingarna i östra Tchad.

Jag kan kortfattat konstatera att läget i Darfur enligt vår bedömning är fortsatt ytterst allvarligt. De humanitära behoven fortsätter att vara omfattande, och övergrepp och attacker mot internationella aktörer och hjälparbetare fortsätter. Konflikten i Darfur har även förvärrat situationen i östra Tchad där det nu finns omkring 250 000 flyktingar från Sudan och 150 000 internflyktingar. Rekrytering av flyktingar till milisgrupper förekommer, och säkerhetsläget är ytterligt problematiskt.

Å andra sidan ska man kanske konstatera på den positiva sidan att AU- och FN-processen börjar ta fart. Eliasson och Salim har under de senaste dagarna besökt representanterna för fem av rebellgrupperna. Tiden har runnit ut för olika initiativ att ena dem. Jag träffade dem vid ett besök i Asmara i Eritrea där de hade börjat sitt interna förberedelsearbete. Jag kunde då konstatera att det inte var så mycket som i sak skiljer dem åt. Däremot finns det väldigt stora problem när det gäller deras respektive roller i ett förhandlingsarbete och efteråt.

Det nya är det möte som ägde rum i Tripoli i Libyen den 15 och 16 juli. Libyen hade på eget bevåg även bjudit in Italien till detta möte där de övriga parterna som har deltagit i processen var med. Mötet gick bra så till vida att man enades om en kommuniké där man för det första annonserade att man nu övergår till så kallade förförhandlingar. Det är steg två i Jan Eliassons och Salim Salims trestegsplan. Det betyder också att AU och FN nu leder processen utan andra parallella initiativ. För det andra understryks i kommunikén att ett förmöte med representanter för utvalda rebellgrupper ska äga rum den 3–6 augusti i Arusha. Eritrea, Libyen och Tchad medverkar som rådgivare, och SPLM har bjudits in som observatör. Och för det tredje konstaterades i denna Tripolikommuniké att inbjudan till de egentliga förhandlingarna, alltså fas tre i Jan Eliassons vägkarta, kommer att skickas ut före slutet av augusti månad.

Vad gäller de olika insatser som är under övervägande ska jag säga att högsta prioritet nu för det första ges åt att gruppera FN:s och AU:s hybridstyrka, och den kommer på plats i Darfur under höstens lopp. Från svensk och norsk sida har möjligheten till en insats med ett ingenjörskorband aktualiserats, och vi diskuterar detta just nu med FN-sekretariatet. Och vi avvaktar naturligtvis den säkerhetsrådsresolution som är på gång och som diskuteras just nu i New York och som sedan naturligtvis i sin tur utlöser generering av trupper och insatser.

Om denna process skulle fortsätta på det sätt som vi ser det från regeringens sida kommer regeringen naturligtvis att återkomma till riksdagen i sedvanlig ordning med en proposition beträffande denna tänkta svensk-norska insats. Det andra momentet är det franska förslaget om att på andra sidan gränsen, det vill säga i östra Tchad, förbereda för en militär insats för att öka säkerheten i lägren och underlätta för den humanitära försörjningen. Även där är det meningen att det ska göras i form av en multilateral insats, den här gången i EU-regi. Det skulle bli en ESDP-insats. Och det är det som utrikesministrarna ska diskutera på måndag i bemärkelsen att man då skulle ta det första steget i en process. Utrikesministrarna förväntas inte sätta ned foten slutgiltigt men begär ett underlag från rådssekretariatet i form av ett så kallat krishanteringskoncept,

CMC, *crisis management concept*. Även här kan det bli aktuellt med något svenskt bidrag, men det är för tidigt att säga i vilken form och om det över huvud taget sker. Om det skulle bli aktuellt kommer regeringen naturligtvis att återkomma till riksdagen i sedvanlig ordning.

Om slutsatserna säger jag inte mycket mer. Där tas alla de moment som har förekommit tidigare i diskussionen upp, alltså välkommandet av FN- och AU-greppet, hybridstyrkan, förhandlingsarbetet och också en varning till de parter som skulle vilja sätta upp hinder för förhandlingsarbetet, ett slags förtäckt varning om att sanktioner då kan aktualiseras i FN-sammanhang. Inte minst MR-sidan lyfts fram, och övergrepp mot mänskliga rättigheter kommer icke att lämnas obesträffade. Den humanitära dimensionen understryks, inte minst en appell till de sudanesiska regeringarna att göra sitt för att underlätta när det gäller den grava humanitära situationen. Det finns också en framtidsblick mot att övergå från humanitärt bistånd till återuppbyggnadsbistånd.

Fru ordförande! Jag stannar med denna redovisning för diskussionen om Sudan, Darfur och Tchad.

Anf. 29 ORDFÖRANDEN:

Innan jag sammanfattar den frågan ska jag nämna för nämnden det som kabinetssekreteraren så tydligt påpekade, nämligen att eventuella förändringar av svensk närvaro och så vidare naturligtvis blir föremål för särskilda riksdagsbeslut.

Jag vill också gärna säga att i utskick två finns en utmärkt överblick över pågående fredsbevarande insatser som berör oss. Den är sammanställd av vår praktikant Martin Sjögren och rekommenderas för läsning. Den har vi säkert anledning att behålla i månader framöver.

Jag finner sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Vi går över till punkten 5 om västra Balkan. Såvitt jag vet finns det i dagsläget inte några förslag till slutsatser. Vi får se om kabinetssekreteraren har något mer att säga om denna. Det kan däremot komma när det gäller Albanien. Att det inte finns än beror på att det ska vara ett val. Ämnet förväntas i övrigt diskuteras vid lunchen under rådmötet. Det är vad vi vet till och med i går. Vi får se om kabinetssekreteraren har något nytt att tillföra där.

Jag ska också säga att när frågan var uppe i nämnden senast, den 15 juni inför det förra Gaercmötet, fanns det en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Anf. 30 Kabinetssekreterare FRANK BELFRAGE:

Så här långt är det som vi ser det en diskussionspunkt, och det finns inga slutsatser framtagna. Men det utesluter inte att det under måndagen kan bli fråga om sådana. Men vi har ännu inte sett tillstymmelse till sådana texter, förmodligen också beroende på att det vid det här laget finns rätt mycket av skiljaktiga uppfattningar om hur man ska gå vidare, och framför allt finns det en lång rad frågetecken när det gäller hur processen i FN:s säkerhetsråd går och vilken typ av resolution, om någon, som kan förväntas komma därifrån.

För regeringens del kommer det att vara av betydelse att fortsatt understryka nödvändigheten av ett avgörande i statusfrågan och att den

2006/07:39

20 juli

grundar sig på en resolution i FN:s säkerhetsråd. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

I Gaerc har diskussioner förberetts för ett möte i Estoril den 22 juli. Sedan blir det naturligtvis diskussioner beroende på, som jag nämnde, hur långt man kommer i säkerhetsrådet i New York.

Quintgruppen – USA, Tyskland, Frankrike, Italien och Storbritannien – har lagt fram ett nytt resolutionsutkast >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

Nu försvåras processen i New York av att, som vi vet, Belgrad och Moskva har förkastat det nya resolutionsutkastet. Nu finns egentligen två scenarier. Antingen går man vidare till en omröstning, och då har Ryssland sagt att man tänker lägga in sitt veto, eller också fryser man dossiern ett tag till för att ge tid för mer förhandlingar. Det som vi vet just för ögonblicket är att det verkar som om man i FN skjuter på ögonblicket då omröstning ska äga rum. Men detta kan svänga relativt fort.

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< Det är i stort sett läget, och det är kring dessa parametrar som diskussionerna kommer att föras. Framför allt greppet om statusfrågan och frågan om hur man hanterar Ahtisaariförslaget vidare är det som kommer att dominera. Och som jag antydde finns det olika uppfattningar inom EU-kretsen. Vår uppfattning är att vi ska försöka se om vi kan bidra till att få till en enighet i EU-kretsen.

Anf. 31 STAFFAN DANIELSSON (c):

Detta är en viktig fråga med implikationer åt olika håll. Ryssland lyfter fram sina positioner i olika frågor i dessa dagar. Och detta är en fråga där man har stöttat Serbien hela vägen egentligen.

Du tog upp presidentval och så vidare. Vad är Rysslands strategi? Kan man fundera någonting över vilket lösning som man ser i pipelinen? Ahtisaaris bedömning är i grunden att det inte finns någon annan väg än den väg som man skisserar med olika varianter.

Kan du ge lite kött på benen beträffande hur Ryssland ser en möjlig lösning utifrån sina positioner?

Anf. 32 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Här går man naturligtvis in lite grann på spekulativ mark, men vad jag skulle vilja säga är att >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

Längre ut på den spekulativa marken tror jag inte att jag vågar mig i dag.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför fortsatta förhandlingar i denna fråga. Vi ser därutöver fram emot att samråda skriftligt om det blir anledning, till exempel om det uppstår nya förslag till slutsatser i någon ny fråga eller så i nästa vecka.

Då går vi vidare till punkt 6, Mellanöstern. Även den frågan är väl bekant för nämnden – tyvärr. Senast den var här, den 15 juni, fanns det stöd för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar. I dag finns det

Anf. 34 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Utgångspunkten är naturligtvis att Hamas militära maktövertagande i Gaza har lett till en ökad internationell insikt om att man måste agera brådsnande för att rädda den spillra av hopp som återstår om att nå en tvåstatslösning och bromsa sönderfallet av de palestinska institutionerna. En rad initiativ har mot den bakgrunden tagits de senaste veckorna. Bush höll ett linjetal om Mellanöstern den 16 juli med bland annat förslag om att inkalla ett internationellt möte med parterna till hösten i anslutning till FN:s generalförsamling. Vi har utnämningen av Tony Blair, den förre brittiske premiärministern, till kvartettrepresentant. De signalerar ju båda ett ökat amerikanskt engagemang för att blåsa liv i fredsprocessen och en mer operativ kvartett.

Tanken är att det ska bli fortsatta bilaterala möten mellan premiärminister Olmert och president Abbas. De träffades senast den 16 juli. Sedan finns nu också det ökade biståndet till palestinierna på Västbanken. Det ska bereda marken för ett internationellt möte till hösten under amerikanskt värdskap. Det var det jag nämnde.

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

Till bilden av ökad aktivitet hör också kvartettmötet i Lissabon i går, den 19 juli. Sedan har vi också haft den höge representanten Solanas besök i Jerusalem och Ramallah den 17–19 juli samt besök av Egyptens och Jordaniens utrikesministrar i Israel den 25 juli. Då kommer de dit för att diskutera det arabiska fredsinitiativet.

Hittills får vi väl konstatera att ambitionen att stärka president Abbas konkret har lett till att en del av de frysta palestinska tull- och moms-medlen släppts, cirka 120 miljoner dollar, samt att Israel gått med på att frige, och det började i dag, 250, jag såg till och med siffran 256 i morse, av de drygt 10 000 palestinska fångarna. >>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

En kärnfråga är naturligtvis hur man ska kunna moderera maktfaktorn Hamas, hur mönstret med en ökad radikalisering därigenom kan brytas och hur uppdelningen av de palestinska områdena i två separata entiteter kanske kan hävas. President Abbas linje är att försöka isolera Hamas politiskt. Premiärminister Fayyad leder nu en expeditonsminister. Det konstitutionella och parlamentariska läget förblir oklart, och Fatahs hårdnackade motstånd mot att Rafahövergången till Egypten öppnas under Hamas styre försätter nu civilbefolkningen i Gaza i en svår humanitär situation. Enligt Ocha ser Israel till att internationell nödhjälp når landremsan men Karniövergången, alltså den som går till Israel, hålls stängd för kommersiell import och export. >>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

Det är väl läget. Kring de slutsatser som har förberetts vill jag särskilt lyfta fram en punkt som regeringen inte minst står bakom. Det är något av en kärnfråga, nämligen hur man uppnår den här försoningsprocessen mellan de två palestinska delarna – samtidigt som vi fortsatt betraktar Hamas som en maktfaktor som inte har velat samarbeta på basis av kvartettens principer. Den frågan lyfts nu fram i ministrarnas förslag till kon-

klusioner i och med att man där konstaterar att EU-sidan motsätter sig varje uppdelning av de palestinska territorierna och bekräftar sin beredskap att engagera sig och diskutera med alla de palestinska parter vilkas politik och handlingar återspeglar kvartettens principer. Det är de här tre principerna; erkänna Israel, avvisa våld och erkänna och acceptera tidigare avtal.

I övrigt omfattar de slutsatser som har förberetts de väl kända punkterna, inklusive att EU inte kommer att erkänna några förändringar i de gränser som rådde 1967 annat än sådana som parterna själva har förhandlat sig till. Vidare diskuteras såväl gisslantagande och den humanitära situationen som, naturligtvis, den här ökade aktiviteten kring fredsprocessen och de olika nya moment som där finns, som också tas upp nu i slutsatstexten.

Anf. 35 MAGDALENA STREIJFFERT (s):

Konflikten i Mellanöstern är ju en oerhört angelägen fråga. Vi socialdemokrater håller i grunden med om den linje som den svenska regeringen och EU har. Vi vill understryka vikten av omedelbara och kraftfulla humanitära insatser på Gazaremsan. Det handlar ju också om att, precis som sagts i inlägget, öppna gränspassagerna kanske inte bara för att humanitära insatser ska nå befolkningen utan också för att man inte isolerar området helt från omvärlden. Precis som också sades är det vidare viktigt att man betonar vikten av palestinsk försoning och nationell enighet. Jag tänkte höra lite om det, även om du nämnde några saker. Vilka åtgärder funderar den svenska regeringen på att föreslå för att detta ska ske så att man inte har nästan en trestatslösning, som det känns, med Gazaremsan, Västbanken och Israel?

Anf. 36 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Det är själva kärnfrågan som du ställer. Det finns inga givna svar. Vad man möjligtvis kan knyta förhoppningar till är att en process nu kommer i gång som i sin tur leder till början och tillstymmelsen till en dialog. Där måste naturligtvis palestinierna tala med varandra. Tills vidare har nu president Abbas och Fayyad intagit en väldigt avvisande attityd till Hamas, vilket inte precis underlättar denna dialog. Men den debatten är något som det internationella samfundet nu måste bidra till att försöka få i gång. Biståndet, de humanitära insatserna, kan också bidra till att framför allt underlätta den akuta situation som råder och i sin tur bidra till att ett momentum och en dynamik skapas, men det här är utomordentligt svårt. Det finns inga klara svar på din fråga.

Anf. 37 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Anf. 38 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Jag skulle för ordningens skull bara ha nämnt att det också finns Libanons slutsatser.

Vill kabinetssekreteraren kommentera dem? Nej. Sammanfattningen gällde båda slutsatsutkasterna.

Då går vi vidare till punkten om eventuell diskussion om Iran – eller information. Vi får höra vad kabinetssekreteraren vill säga om detta. Vi hade frågan uppe på EU-nämnden den 15 juni, och då fanns det stöd för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar i frågan.

Det här blir förmodligen en relativt kort diskussionspunkt. Det handlar om att den höge representanten Javier Solana kommer att informera utrikesministrarna om sina kontakter med den iranske förhandlaren Larijani. Dialogen mellan dem två har naturligtvis handlat om att sondera möjligheten till en frysning av den iranska anrikningen av uran. Det handlar också om uppföljning av Irans uttalade vilja att lösa utestående frågor med IAEA. Det är ett antal frågor som rör de senaste åren som Iran aldrig har besvarat. Det lilla nya momentet är att Iran nu säger att vi kanske gemensamt skulle kunna försöka tackla och besvara de utestående frågor som IAEA har och som aldrig tidigare har besvarats. När det gäller kärnfrågan, att stoppa anrikningen, är den iranska linjen fortfarande väldigt negativ.

Regeringen stöder som bekant EU:s fortsatta dubbelgrepp, det som på Brysseljargong kallas för *the dual approach*, det vill säga att å ena sidan fortsätta påtryckningar genom FN:s sanktioner så länge Iran vägrar att efterleva kravet på frysning av anrikning, å andra sidan kombinera detta med ansträngningar att få till stånd förhandlingar. Det är möjligt, men naturligtvis långtifrån givet, att signaler från Iran på senare tid om att man sent omsider är villig att hjälpa IAEA att besvara alla utestående tekniska frågor skulle kunna vara en början till en mer positiv trend. Men det återstår att se, för samtidigt har, som jag just nämnt, Teheran fortsatt att kategoriskt avvisa kravet på en frysning av urananrikningen.

Regeringen verkar för att de diplomatiska ansträngningarna ska fortsätta med oförminskad kraft, och om inget genombrott sker i samtalen stöder regeringen en ny FN-resolution med riktade sanktioner i syfte att förmå Iran att ta steg som världssamfundet genom IAEA och FN länge begärt. Man hade talat om en säkerhetsrådsresolution i slutet av juli. Nu verkar tidshorisonten förskjutas till september.

Då konstaterar jag för säkerhets skull att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför fortsatta förhandlingar i denna fråga.

Vi går vidare till punkt 8, eventuell diskussion om Libyen. Även där har vi fått underlag.

Det blir en diskussionspunkt där framför allt kommissionen och ordförandeskapet kommer att redovisa läget vad gäller de fem bulgariska sjuksköterskor och den palestinske läkare som har dömts till döden i Libyen anklagade för att ha orsakat spridning av aidsvirus på ett sjukhus i Benghazi. Nu har, genom ett beslut av Libyens högsta juridiska råd, som vi kunde läsa om i medierna den 17 juli, de här domarna omvandlats

till livstids fängelse. De anhöriga till de smittade barnen har kompenserats ekonomiskt med en miljon US-dollar per familj.

EU kräver en omedelbar frigivning av sjukvårdspersonalen. Samtidigt som EU ställer krav på Libyen uttrycker unionen naturligtvis sin medkänsla med de drabbade barnen och deras familjer. En fond för behandling av aidsoffren har inrättats, och regeringen planerar att bidra till fonden. Det allra sista vi hörde är att den franske presidenten i dagarna avser bege sig till Libyen och också han ha samtal med Khadaffi kring den här frågan. Även om man nu har omvandlat dödsstraffet till livstids fängelse gäller det i nästa steg att försöka få dem frigivna och återbördade till Bulgarien, så följetongen fortsätter dessvärre.

Anf. 43 ORDFÖRANDEN:

Vi kan väl även här för säkerhets skull konstatera att det finns stöd för regeringens redovisade upplägg inför fortsatta förhandlingar i denna fråga.

Där lämnar vi beslutspunkterna. Vi går till punkten Övriga frågor. Sådana har åkt upp och ned på agendan. Om jag nu är rätt underättad har vi resolution 1562 från Europarådets parlamentariska församling, Ryssland, Zimbabwe, det europeiska Humanities University i Vilnius och Turkiet. Däremot har vi inte längre Kongo. Stämmer det? Har vi något om Kongo, kabinetssekreteraren?

Anf. 44 Kabinetssekreterare FRANK BELFRAGE:

Ja, vi har tydligen också en punkt om Kongo.

Anf. 45 ORDFÖRANDEN:

Då tar vi den också. Har vi några andra övriga frågor på agendan?

Anf. 46 Kabinetssekreterare FRANK BELFRAGE:

Kongo, fru ordförande, är en riktig dagordningspunkt. Sedan finns de här fyra som du räknade upp, som är övrigtpunkter.

Anf. 47 ORDFÖRANDEN:

Då föreslår jag att vi backar lite. Om jag förstår det rätt var Kongo en riktig punkt. Då skulle jag föreslå att vi backar lite och lägger till en punkt åtta och en halv och kallar den Kongo. Sedan återkommer vi till punkt 9, Övriga frågor, och lämnar ordet till kabinetssekreteraren i frågan om Kongo.

Anf. 48 Kabinetssekreterare FRANK BELFRAGE:

Jag ska ta det kort och bara nämna att det här är en punkt som har kommit upp med mycket kort varsel på belgiskt initiativ. Det är nämligen så att den belgiske utrikesministern de Gucht besökte Kinshasa häromdagen och träffade president Kabila. De Gucht vill informera om det spända läget i östra Kongo där han ser, och där vi väl alla ser, en upptrappning på gång. De Gucht vill också berätta om sina samtal med president Kagame i Kigali.

Det som väl är problemet, och det som nu de Gucht vill fästa uppmärksamhet på och mobilisera intresse och engagemang för från utri-

kesministerkollegerna, är naturligtvis att främja en politisk och diplomatisk lösning på den situation där vi ser hotbilden utveckla sig. Nu har en EU-trojka nyligen besökt Kivuprovinserna i östra Kongo, och kommissionären Louis Michel samt den särskilde representanten för Storasjöregionen van der Geer har båda besökt Kongo i juli månad.

Det är vad vi vet om den här snabbt uppkommande punkten. Egentligen blir det en belgisk information om läget och en föraning om att det kanske nu börjar mullra igen i östra Kongo.

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:

Kanslichefen hade en liten lapp där det framgår att rådet tydligen slängde upp den här frågan på agendan i morse. Så där får nämnden ta på sig att beklaga bristfälliga förberedelser och underlag och inte skylla det på Regeringskansliet på något sätt.

Då konstaterar jag sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens redovisade upplägg inför fortsatta förhandlingar även i den frågan.

Då går vi tillbaka till punkt 9, Övriga frågor, där vi först har resolution 1562 från Europarådets parlamentariska församling och därefter de tidigare nämnda frågorna. Vi provar som vi brukar, det är inte alltid det funkar, att behandla övriga frågor i klump. Om vi märker att det blir mycket diskussion i någon fråga ändrar vi oss och fastnar där en stund. Vi börjar med att lämna ordet till kabinetssekreteraren för att kommentera alla frågor eller några frågor som kabinetssekreteraren vill ta upp.

Anf. 50 Kabinetssekreterare FRANK BELFRAGE:

Det första är ett holländskt initiativ om att få tala om den här Europarådsresolutionen givet att det var en holländsk Europarådsdelegat som fick uppdraget att som rapportör diskutera och utreda frågan om hemliga fångläger utomlands i amerikansk regi, CIA-flygningar och allt detta som har redovisats i olika Europarådsrapporter. Den senaste, som han lade fram häromdagen, har framför allt handlat om Polen och Rumänien, som kritiserats i rapporten. Vi har ju själva från svensk sida haft en utredning i Luftfartsstyrelsens regi, som konstaterade att vi inte kunde se några länkar med att några undersökta flygningar hade anknytning till CIA. För övrigt kan vi också konstatera att den holländske rapportören, Dick Marty heter han, inte heller i sin rapport har omnämnt Sverige. Det var Europarådsresolutionen.

Nästa punkt, Ryssland, handlar om att den brittiske utrikesministern vill informera sina kolleger om sina överväganden i den upptrappade diplomatiska motsättningen med Ryssland som en följd av att Ryssland vägrar att utlämna en person som åklagarmyndigheterna i Storbritannien vill ha en rättsprocess mot med anledning av mordet på Litvinenko. Det har lett till, som vi har kunnat läsa i medierna och som utrikesminister Miliband vill berätta mer i detalj om för sina kolleger, att fyra ryska diplomater har utvisats. I går kom också det ryska svaret. Man har förklarat fyra brittiska diplomater i Moskva som icke välkomna, och de ska också lämna Ryssland. Det är den andra punkten under Övriga frågor.

Den tredje punkten handlar om Zimbabwe. Också att diskutera detta är ett brittiskt initiativ. Det sker mot bakgrund av den zimbabwiska regeringens nyligen införda drakoniska ekonomiska åtgärder, bland annat frysning av prisläget, som ytterligare förvärrar situationen för den zim-

babwiska befolkningen. Det kommer naturligtvis också, gissar vi, att ge anledning till en kortare diskussion om var det internafrikanska medlingsarbetet står. Sadcmötet hade ju givit president Mbeki uppdraget att å Sadcs vägnar förhandla och diskutera, medla, för att få till stånd en normalisering av läget i Zimbabwe. Om detta har vi inte hört mycket. Det är möjligt att britten har mer att säga om det.

Naturligtvis gissar vi också att Portugals initiativ till att i december anordna ett EU–Afrika-toppmöte kommer att diskuteras. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< Nu görs ett nytt försök från det portugisiska ordförandeskapets sida för att se om man kan hitta en lösning runt den här knuten.

Nästa punkt under Övrigt är det europeiska Humanities University EU. Det är Litauen som har bett att få tala om detta med tanke på att det just är i Vilnius som det här universitetet finns. Det syftar till att utbilda framför allt vitryska studenter. Det är ett initiativ där Litauen, Nordiska rådet och kommissionen har tagit mycket aktiv del. Sverige har bidragit med drygt 6 miljoner kronor genom åren. Nu skriver fru Ferrero-Waldner, kommissionsledamoten, att pengarna tar slut, och diskussionen är i gång: Ska nya bidrag aktualiseras? Regeringen har inte tagit ställning till den frågan, men Litauen vill som sagt vädra diskussionen.

Den sista punkten under Övrigt är något som >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< har tagit upp. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< I en rättsprocess i Turkiet har en turkisk domstol underkänt det turkiska grekisk-ortodoxa patriarkatets rätt att få kalla sig för ett ekumeniskt patriarkat. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< För egen del har regeringen inställningen att just när det finns sådana här frågor är det ett argument för att öppna det berörda kapitlet i Turkietförhandlingarna, kapitel 23, där religionsfrihet finns, just för att man ska kunna diskutera och vädra den här typen av frågor.

Anf. 51 CARINA OHLSSON (s):

Jag vill ta upp den här Rysslandsfrågan. Jag undrar lite: Är det så att man håller sig till att diskutera just det här Litvinenkofallet och de diplomatiska förbindelserna mellan Storbritannien och Ryssland eller kommer man också in på frågan om EU kontra Ryssland i största allmänhet? Det finns ju många frågor som vi har haft uppe här den senaste tiden rörande EU kontra Ryssland. Det jag kanske framför allt tänker på är det som är aktuellt när man diskuterar Östersjöns miljöstatus. Där är det naturligtvis viktigt att konstatera att man i alla fall upplever att Ryssland har blivit mer och mer kallsinnigt till att försöka komma framåt i frågan. Därför undrar jag om man kommer att diskutera Ryssland och EU i största allmänhet under punkten.

Anf. 52 BJÖRN HAMILTON (m):

Jag har i princip samma fråga. Det gäller alltså Ryssland. Det är ju en märkbar förändring i attityderna från Rysslands sida gentemot omvärlden som är lite skrämmande, tycker jag. Även säkerhetspolitiskt bedömer man saken lite mörkare än vad man har gjort under de senaste åren. Det gäller naturligtvis Kosovo, och det gäller det här med utlämningen till Storbritannien och så vidare. Bedömer kabinetssekreteraren eller regeringen här att EU på något sätt måste omvärdera, eller åtminstone disku-

Anf. 53 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Vi vet naturligtvis inte exakt hur brittena vill turnera det. Det är de som har tagit initiativet till den här diskussionen. Min gissning är att de i första hand kommer att vilja tala om just den diplomatiska förvecklingen mellan Ryssland och Storbritannien. Det kan ge en krok för en vidare diskussion, men på den punkten har den svenska utrikesministern tagit initiativet till att vi ska ha en bred Rysslandsdiskussion i EU-kretsen i samband med det informella utrikesministermöte som äger rum i september, det som kallas för Gymnichmötena. Då har vi särskilt bett om – och det kan vara dags i ljuset av alla de här olika punkterna – att ha en bred Rysslandsdiskussion. Ordförandeskapet kommer säkert att hänvisa till den debatten och den kommande diskussionen.

Vad gäller Östersjön kan jag hänvisa till Östersjörådets möte som ägde rum i Malmö under det svenska ordförandeskapet i juni, där vi till slut med rysk medverkan kom fram till både en reform av Östersjörådet och att få EU-kommissionen att göra en strategi för det vidare arbetet och samarbetet kring Östersjön. Det kommer för övrigt att tagga in på den begäran som Europaparlamentet har gjort. Jag tror att vi kommer att se en utveckling vad gäller Östersjösamarbetet. Så här långt har man på rysk sida medverkat. Det kunde vi se när den ryska utrikesministern var med vid Malmömötet i juni. Vad gäller vidare implikationer hänvisar jag till den kommande Gymnichdiskussionen i september.

I övrigt kan jag göra en liten puff, som det heter på mediaspråk, för den replik som utrikesministern hade i just den frågan i morse i Svenska Dagbladet som ett svar på Pellnäs artikel om de säkerhetspolitiska diskussionerna där han just kommenterar hotbild kontra fermitet och behovet av att se det hela i ett sammanhang.

Anf. 54 ORDFÖRANDEN:

Jag tar tillfället i akt att puffa för nämndens samråd med utrikesministern inför nämnda Gymnichmöte, som vi återkommer till alldeles strax.

Anf. 55 HILLEVI LARSSON (s):

Jag skulle vilja fråga angående de hemliga fängelserna. Jag skulle gärna vilja ha lite utvecklat på vilka punkter Polen och Rumänien får kritik, om det är att de har haft hemliga fängelser, att det har varit övergrepp mot mänskliga rättigheter. Är detta kritik av det som har varit, eller finns det fortfarande sådana problem?

Jag undrar också om det finns någon möjlighet att EU skulle kunna ställa sig bakom den här kritiken. Tyvärr är Europarådet inte direkt bindande. Men om EU ställer sig bakom den här kritiken tycker jag att det skulle vara väldigt bra för EU:s anseende, både gentemot de egna medborgarna och resten av världen. Det här är något som vi måste ta avstånd från.

Anf. 56 ORDFÖRANDEN:

Jag kan nämna att Europaparlamentet har haft ett särskilt utskott som har behandlat den här frågan. Inger Segelström har suttit i det om jag är rätt underrättad. Så man kan kolla med henne också.

Anf. 57 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Jag blir delvis svaret skyldig men vill ändå peka på att den holländska regeringen själv har kommit med en kommentar som just pekar på att de här rapporterna fortfarande delvis är av spekulativ natur för att det saknas hårda fakta och bevis kring det som rapportören lyfter fram i sin rapport. Samtidigt påpekas det att det är viktigt att länderna själva nu tar itu med och svarar på den kritik som framförs. Vi har inte på svensk sida tillräckligt med underlag för att kommentera det just nu, men det kan ju komma sådant senare i den fortsatta diskussionen. Jag noterar din synpunkt.

Anf. 58 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen i dessa frågor. Som kabinettssekreteraren så riktigt påpekade står det på baksidan av den här agendan om tre punkter som hanteras i anslutning till rådets möte. Det gäller associeringsråd EU–Marocko, EU–Chile och stabiliserings- och associeringsråd EU–Makedonien. Underlag är utsänt.

Anf. 59 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Det är klart rutinartade möten som hänger ihop med den tågordning som är beslutad. Både när det gäller Marocko, Chile och Makedonien – Fyrom – finns det en etablerad ordning där man ska mötas vid regelbundna tillfällen, ibland en gång varje år. I vissa fall är det minst en gång vartannat år. Då går man i alla tre fallen igenom läget både när det gäller den politiska dialogen, handelsfrågorna, handelshinder av olika slag, regionala frågor som kan aktualiseras plus allmänt kring förhållandet mellan EU och de tre berörda länderna.

Om jag tar dem bakifrån är det när det gäller Makedonien anknäpning till Makedoniens status nu som kandidatland och som ett led i närmandet till Europa som en avtalspart i det stabiliserings- och associeringsavtal som EU har slutit med Makedonien. Där börjar man helt enkelt processen i riktning mot ett framtida medlemskap för Makedonien.

Vad gäller Chile är diskussionen inte minst på handelsområdet, men det handlar också om den latinamerikanska integrationen. Den diskussionen kommer att pågå i samband med andra förhandlingar, Mercosur och annat.

Vad gäller Marocko är det en diskussion framför allt kring hur Medelhavssamarbetet framöver kan komma att gestalta sig. Där finns, som vi vet, ett förslag från fransk sida om en Medelhavsunion. Det är fortfarande lite oklart vad den kan leda till eller vad Frankrike åsyftar. Det kommer för övrigt inte att vara någon huvudpunkt under diskussionen med Marocko, men det kommer naturligtvis att prägla den fortsatta diskussionen med länderna kring Medelhavet.

Anf. 60 HILLEVI LARSSON (s):

Jag tänkte fråga när det gäller förhållandet till Marocko om Västsaharafrågan över huvud taget finns med där. Marocko bryter mot FN-resolutioner som handlar om att anordna folkomröstning om huruvida Västsahara ska fortsätta att ligga under Marocko eller om det ska bli självständigt. Det handlar om mänskliga rättigheter på de ockuperade områdena och insyn för journalister, och så vidare.

Marocko gynnas ju väldigt mycket av det här avtalet ekonomiskt. Då skulle det kunna vara ett sätt att lite utöva en påtryckning gentemot Marocko, speciellt med tanke på att stödet till Västsahara från EU egentligen är mindre än stödet till Marocko ekonomiskt. Det skulle kanske kunna vara ett sätt att påverka. Finns det med över huvud taget, eller diskuteras det i andra sammanhang?

Anf. 61 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Ja, det finns med i underlaget som EU-sidan kommer att ha med sig, där man bland annat kommer att hänvisa till FN-processen. Ett positivt moment som har tillkommit är att parterna nu har mötts i USA i FN-regi. Den nye FN-medlaren Walsum har också deltagit. Det har naturligtvis funnits en liten diskussion kring den FN-rapport som fanns som först lades fram och sedan drogs tillbaka, ändrades och lades fram igen. Det har skapat lite frågetecken kring hur den här FN-processen ser ut egentligen. Men det är ändå positivt att parterna har mötts.

Vad gäller den svenska inställningen är den alltid densamma, nämligen att vi stöder FN:s ansträngning att lösa den långvariga konflikten om Västsahara, och vi stöder naturligtvis generalsekreterarens personliga sändebud i dennes ansträngning att bidra till en politisk lösning mellan parterna. Vi fortsätter från svensk sida att framhålla att det västsahariska folkets rätt till självbestämmande måste respekteras liksom de mänskliga rättigheterna i det västsahariska territoriet. EU har också sin linje som har utgångspunkten att det är FN-greppet som gäller. Det kommer också att framhållas i mötet med Marocko.

Anf. 62 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen i dessa frågor och är då klara med agendan vad gäller yttre förbindelser. Vi tackar kabinettssekreteraren med medarbetare så mycket, önskar lycka till och trevlig sommar. Båda de berörda statsråden är själva med på Gaercmötet nästa vecka.

2006/07:39

20 juli

Innehållsförteckning

1 § Allmänna frågor och yttre förbindelser	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	1
Anf. 3 Statssekreterare HÅKAN JONSSON.....	2
Anf. 4 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 5 Statssekreterare HÅKAN JONSSON.....	3
Anf. 6 KARL SIGFRID (m)	3
Anf. 7 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s).....	4
Anf. 8 Statssekreterare HÅKAN JONSSON (s)	4
Anf. 9 MAX ANDERSSON (mp).....	4
Anf. 10 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 11 Statssekreterare HÅKAN JONSSON.....	5
Anf. 12 MAX ANDERSSON (mp).....	6
Anf. 13 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 14 Statssekreterare HÅKAN JONSSON.....	6
Anf. 15 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 16 Statssekreterare HÅKAN JONSSON.....	6
Anf. 17 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 18 SUSANNE EBERSTEIN (s).....	7
Anf. 19 Statssekreterare HÅKAN JONSSON.....	7
Anf. 20 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 21 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	8
Anf. 22 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s)	9
Anf. 23 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	10
Anf. 24 Kanslirådet DANIEL BLOCKERT	10
Anf. 25 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 26 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	11
Anf. 27 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 28 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	11
Anf. 29 ORDFÖRANDEN	13
Anf. 30 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	13
Anf. 31 STAFFAN DANIELSSON (c)	14
Anf. 32 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	14
Anf. 33 ORDFÖRANDEN	14
Anf. 34 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	15
Anf. 35 MAGDALENA STREIJFFERT (s)	16
Anf. 36 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	16
Anf. 37 ORDFÖRANDEN	16
Anf. 38 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	16
Anf. 39 ORDFÖRANDEN	17
Anf. 40 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	17
Anf. 41 ORDFÖRANDEN	17
Anf. 42 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	17
Anf. 43 ORDFÖRANDEN	18
Anf. 44 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	18
Anf. 45 ORDFÖRANDEN	18
Anf. 46 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	18
Anf. 47 ORDFÖRANDEN	18
Anf. 48 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	18

Anf. 49	ORDFÖRANDEN.....	19	2006/07:39
Anf. 50	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	19	20 juli
Anf. 51	CARINA OHLSSON (s).....	20	
Anf. 52	BJÖRN HAMILTON (m).....	20	
Anf. 53	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	21	
Anf. 54	ORDFÖRANDEN.....	21	
Anf. 55	HILLEVI LARSSON (s).....	21	
Anf. 56	ORDFÖRANDEN.....	22	
Anf. 57	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	22	
Anf. 58	ORDFÖRANDEN.....	22	
Anf. 59	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	22	
Anf. 60	HILLEVI LARSSON (s).....	23	
Anf. 61	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	23	
Anf. 62	ORDFÖRANDEN.....	23	